

UZASADNIENIE

20 marca 2018 roku W. Z. i K. Z. (1) wnieśli pozew przeciwko I. Z. żądając nakazania pozwanej, aby złożyła oświadczenie woli o treści: „oświadczam, że przenoszę prawo własności zabudowanej działki gruntu numer (...) o obszarze 0,2496 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz udział wynoszący jedną drugą części w prawie własności nieruchomości drogowej oznaczonej, jako działka gruntu numer (...) o obszarze 0,1044 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...), na rzecz W. i K. małżonków Z., przy czym przeniesienia własności dokonuję, w związku z odwołaniem przez W. i K. małżonków Z. umowy darowizny sporządzonej w dniu 17 grudnia 2002 r. przed notariuszem T. Ś. w Kancelarii Notarialnej w Z. za repertorium (...)” oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów kosztów procesu.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od pozwanych solidarnie na swoją rzecz kosztów procesu.

Stan faktyczny:

I. Z. jest byłą żoną syna powodów – D. Z.. Związek (...) został rozwiązany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 15 marca 2011 roku. W orzeczeniu tym ustalono także, że miejscem zamieszkania syna małżonków – K., będzie miejsce zamieszkania jego matki oraz ustalono obowiązek alimentacyjny D. Z. wobec K. na kwotę 350,00 zł miesięcznie, przy czym świadczenie to miało być płatne do rąk I. Z. do piętnastego dnia każdego miesiąca.

/ kopia prawomocnego wyroku z 15 marca 2011 roku - k 109-110 /

17 grudnia 2002 roku powodowie darowali pozwanej prawo własności zabudowanej działki gruntu numer (...) o obszarze 0,2496 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz udział wynoszący jedną drugą części w prawie własności nieruchomości drogowej oznaczonej, jako działka gruntu numer (...) o obszarze 0,1044 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...). W tej samej umowie I. Z. ustanowiła na rzecz teściów nieodpłatne, dożywotnie użytkowanie działki nr (...).

/ kopia umowy darowizny z 17 grudnia 2002 roku - k 18-21 /

Umowa darowizny została zawarta z inicjatywy byłego męża pozwanej D. Z..

/ zeznania świadka D. Z. - k 199 /

Przed dokonaniem darowizny strony nie czyniły żadnych ustaleń odnośnie sposobu wykonywania prawa dożywotniego użytkowania działki nr (...) przez darczyńców. Zapis o ustanowieniu tego prawa został zaproponowany stronom przez notariusza sporządzającego umowę.

/ zeznania powoda – k 199 w zw. z k 158, zeznania pozwanej - k 199 w zw. z k 158 /

Nieruchomość będąca przedmiotem darowizny sąsiaduje z posesją zamieszkiwaną przez powodów, oddziela je droga gruntowa będąca wspólnym dojazdem do nieruchomości.

/ niesporne /

Relacje między stronami zaczęły układać się źle już od 2009 roku. Przyczyną tego stanu rzeczy było pogorszenie relacji między pozwaną i jej mężem. D. Z. został tymczasowo aresztowany w 2006 roku i przebywał w izolacji do grudnia 2009 r. W tym okresie I. Z. sama zajmowała się domem i wychowaniem dwójki dzieci. Jednocześnie pozwana nawiązała bliższy związek z J. B.. Zażyłość z tym mężczyzną oraz jego pojawianie się na nieruchomości, która

była przedmiotem darowizny, nie podobała się powodowi i była przyczyną sytuacji konfliktowych między stronami. Nowego partnera matki nie akceptowała też córka I. Z., co skutkowało narastaniem nieporozumień między nią i pozwaną oraz ostatecznie – wyprowadzką S. D.. Pozwana opuściła przedmiotową nieruchomość w połowie 2010 roku. Wówczas zamieszkiwał tam D. Z., a po wyprowadzce pozwanej - wprowadziła się tam S. D. z mężem i dziećmi.

/ zeznania świadka J. B. – k 158, zeznania świadka D. Z. – k 199, zeznania świadka S. D. – k 199, zeznania świadka M. D. – k 199 /

Efektom narastającego konfliktu było złożenie przez pozwanych pisemnego oświadczenia z 2010 roku o odwołaniu darowizny z 2002 roku, z powołaniem się na rażącą niewdzięczność obdarowanej, której przejawem miały być groźby kierowane przez I. Z. pod adresem darczyńców w okresie od sierpnia do grudnia 2009 roku. W następstwie złożonego oświadczenia K. Z. (1) i W. Z. wnieśli w 2010 roku pozew o zobowiązanie I. Z. do zwrotu przedmiotu darowizny. Powództwo to zostało prawomocnie oddalone wobec stwierdzenia, że okoliczności, na które powoływali się darczyńcy nie miały miejsca.

/ kopia wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 12 kwietnia 2011 roku wraz z uzasadnieniem – k 123-126, kopia wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 21 września 2011 roku – k 127 /

Mimo wyprowadzki pozwanej konflikty między nią i byłym mężem oraz teściami nie wygasły. W następstwie jednej z awantur, do których doszło w maju 2012 roku D. Z. został oskarżony o zniszczenie mienia pozwanej i naruszenie jej nietykalności cielesnej, natomiast K. Z. (2) – o kierowanie pod adresem synowej gróźb pozbawienia życia i zdrowia. W wyniku przeprowadzonego postępowania karnego powód został uniewinniony od postawionego mu zarzutu. Były mąż pozwanej został uniewinniony od zarzutu naruszenia nietykalności cielesnej, natomiast został skazany za przestępstwo polegające na uszkodzeniu mienia pozwanej oraz spowodowania obrażeń ciała u jej partnera. Wyrok w tej sprawie zapadł 11 marca 2014 roku.

/ załączone akta II K 1641-12 Sądu Rejonowego w Zgierzu /

W grudniu 2012 roku I. Z. wniosła pozew przeciwko D. Z., S. D. i M. D. żądając eksmisji pozwanych z nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), który rozszerzyła w 2015 roku o żądanie zapłaty przez pozwanych wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości bez podstawy prawnej. W trakcie procesu K. i W. małżonkowie Z. zawarli z S. D. i D. Z. umowy najmu pomieszczeń mieszkalnych znajdujących się w domu położonym na spornej nieruchomości. W listopadzie 2015 roku S. D. i M. D. wyprowadzili się z nieruchomości przy ul. (...), co spowodowało cofnięcie pozwu o ich eksmisję i umorzenie postępowania w tej części. W pozostałym zakresie proces zakończył się w pierwszej instancji 20 grudnia 2017 roku oddaleniem powództwa o eksmisję D. Z. oraz zasądzeniem od pozwanych części żadanego wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości. Przesłanką oddalenia żądania eksmisji byłego męża I. Z. było uznanie, iż skutecznie skorzystał on z prawa zatrzymania rzeczy, na którą zostały poczynione wspólne nakłady.

/ odpis wyroku Sądu Rejonowego w Zgierzu z 20 grudnia 2017 roku wraz z uzasadnieniem – k 35-50 /

Wyrok z 20 grudnia 2017 roku nie jest prawomocny. Pozwani wnieśli od niego apelację.

/ niesporne /

Latem 2015 roku I. Z. ponownie wprowadziła się do domu znajdującego się na spornej nieruchomości. Mieszkała tam razem z byłym mężem i ich wspólnym synem do lutego 2016 roku. Skonfliktowanie pozwanej i jej byłego męża doprowadziło w lutym 2016 roku do kolejnej awantury zakończonej interwencją policji. Po tym zajściu D. Z. wyprowadził się z nieruchomości. Wkrótce także K. wyprowadził się z tego domu i zamieszkał z ojcem. Syn pozwanej twierdził, że nie chce mieszkać z matką, która źle go traktuje, i z którą się nie dogaduje. W grudniu 2016 roku do pozwanej sprowadził się J. B..

/ zeznania świadka M. J. – k 158, zeznania świadka J. B. – k 158, zeznania świadka D. Z. – k 199, zeznania świadka S. D. – k 199, zeznania pozwanej – k 199 w zw. z k 158 /

Po ponownym zamieszkaniu pozwanej na ul. (...) odżył konflikt między stronami. Ze względu na bliskie sąsiedztwo dochodziło między nimi do awantur słownych, w trakcie których strony obrzucały się wyzwiskami.

/ zeznania świadka M. J. – k 158, zeznania świadka J. B. – k 158, zeznania świadka M. D. – k 199 /

W Wigilię 2016 roku I. Z. stwierdziła po przyjeździe do domu, że ktoś uszkodził instalację elektryczną poprzez odłączenie przewodu neutralnego w skrzynce elektrycznej znajdującej się w linii ogrodzenia posesji przy ul. (...). Pozwana złożyła na tę okoliczność zawiadomienie o przestępstwie, wskazując byłego męża oraz jego ojca jako podejrzanych o jego dokonanie. I. Z. wskazała te osoby jako prawdopodobnych sprawców, ponieważ była z nimi skonfliktowana i uważała, że tylko oni mogli dokonać takiego uszkodzenia instalacji elektrycznej w miejscu, które dostępne było z zewnątrz posesji.

/ zeznania pozwanej – k 199 w zw. z k 158, załączone akta PR 1Ds. 64.2017: notatka urzędowa – k 1, protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie – k 2-5 /

W ramach wszczętego w tej sprawie dochodzenia K. Z. (1) został przesłuchany w charakterze świadka w dniu 10 stycznia 2017 roku. Podczas tego przesłuchania powód dowiedział się, że pozwana skierowała podejrzenie popełnienia przestępstwa przeciwko niemu i D. Z..

/ zeznania powoda – k 199 w zw. z k 158, załączone akta PR 1Ds. 64.2017: protokół przesłuchania K. Z. (1) w charakterze świadka – k 14-15 /

Dochodzenie w sprawie uszkodzenia skrzynki elektrycznej na nieruchomości pozwanej zostało umorzone 22 lutego 2017 roku wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa.

/ załączone akta PR 1Ds. 64.2017: postanowienie – k 34 /

Jesienią 2017 roku na spornej nieruchomości prowadzone były roboty remontowe nawierzchni. Przechodzący obok posesji K. Z. (1) chciał zobaczyć jakie prace są wykonywane i w tym celu wszedł na teren nieruchomości przez otwartą bramę. Doszło do kolejnej awantury między powodem i pozwaną oraz jej partnerem. W jej trakcie K. Z. (1) został popchnięty i przewrócił się na przymę piachu. Powód nie odniósł wówczas żadnych obrażeń.

/ zeznania świadka M. D. – k 199, zeznania powoda – k 199 w zw. z k 158 /

Relacje między pozwaną i jej córką uległy względnej normalizacji. S. D. razem z rodziną mieszka na nieruchomości sąsiadującej z posesją matki i utrzymuje z pozwaną kontakty, chociaż obie panie nie dogadały się w sprawie dochodzonego przez I. Z. od córki wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości. Pozwana pomaga także przy opiece nad dziećmi S. D., gdy jest taka potrzeba.

/ zeznania świadka S. D. – k 199 /

Powodowie nie korzystali ze spornej nieruchomości po jej darowaniu na rzecz powódki. Część zabudowana posesji ogrodzona jest płotem. Poza nim znajduje się około 800 m² nieogrodzonego terenu przynależnego do tej nieruchomości. Są tam składowane materiały budowlane.

/ niesporne /

23 stycznia 2018 roku adwokat działający w imieniu powodów sporządził pismo zawierające oświadczenie o odwołaniu przez W. Z. i K. Z. (1) darowizny dokonanej 17 grudnia 2002 roku ze względu na rażącą niewdzięczność obdarowanej, w szczególności z uwagi na fakt składania przez obdarowaną nieprawdziwych oskarżeń względem darczyńców i osób

im bliskich, a nadto z uwagi na brak zainteresowania pozwanej losom jej dzieci będących wnukami darczyńców, w szczególności K. Z. (3), którego pozwana miała wygonić z domu w lutym 2016 roku, i na którego nadal pobiera od byłego męża alimenty mimo, iż małoletni zamieszkuje z ojcem. Oświadczenie to zostało doręczone pozwanej 6 lutego 2018 roku. 7 lutego 2018 roku powodowie złożyli potwierdzone przez notariusza oświadczenie pisemne o odwołaniu darowizny z 17 grudnia 2002 roku, zawierające też wezwanie skierowane do I. Z. do stawienia się przed wskazanym notariuszem w dniu 23 lutego 2018 roku celem złożenia oświadczenia o zwrotnym przeniesieniu przedmiotu darowizny. Pozwana nie stawiała się we wskazanym terminie u notariusza.

/ oświadczenie z 7 lutego 2018 roku – k 14, protokół notarialny z 23 lutego 2018 roku – k 17, pismo pełnomocnika powodów z 23 stycznia 2018 roku wraz z pełnomocnictwem – k 23-25, dowód nadania pisma – k 26, wydruk śledzenia przesyłek – k 27-28 /

Sąd oddalił wnioski dowodowe strony powodowej o przesłuchanie świadków T. O. i D. G.. Z wyjaśnień udzielonych przez K. Z. (1) wynika, że T. O. był świadkiem sytuacji, podczas której pozwana wyszła z domu i zaczęła krzyczeć, przy czym miało to mieć miejsce wówczas, gdy świadek przyjechał po jakiś silnik znajdujący się na nieruchomości pozwanej, a będący prawdopodobnie pozostałością po działalności gospodarczej prowadzonej przez byłego męża I. Z.. W ocenie Sądu okoliczności, na które świadek miałby zeznawać nie mogły wnieść niczego istotnego dla oceny niniejszego sporu. Odnośnie D. G. powód nie potrafił nawet wskazać czy był świadkiem jakiegokolwiek zajścia między stronami. W tej sytuacji należało uznać, że przesłuchanie obu tych świadków byłoby jedynie bezcelowym przedłużaniem postępowania.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zapisu wizualnego oraz dokumentacji fotograficznej, zgłoszony w piśmie z 29 sierpnia 2018 roku. Z wyjaśnień pozwanej wynikało, że zdarzenia udokumentowane tym materialem miały miejsce latem tego roku, a więc już w trakcie toczącego się procesu, i nie ma wątpliwości, że dokumentacja została sporządzona wyłącznie na potrzeby tego postępowania. Z treści wniosku wynika, że materiał wizualny miał „wesprzeć” twierdzenia pozwanej i zeznania świadka B. dotyczące prowokowania przez stronę przeciwną awantur, do których dochodziło w latach poprzednich. W ocenie Sądu taki dowód, sporządzony kilka miesięcy temu jest nieprzydatny dla wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu, w którym znaczenie kluczowe ma stan faktyczny zaistniały w 2017 roku oraz wcześniej.

Sąd oddalił również wnioski pozwanej zmierzające do ustalenia sytuacji szkolnej K. Z. (3) uznając, że okoliczności te nie mają istotnego znaczenia w tej sprawie.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. J. w części, z której wynika, że inicjatorami sytuacji konfliktowych między stronami jest pozwana i jej partner. Sam świadek przyznała, że nie widziała żadnego z zajść, do których dochodziło między stronami, zaś relacje na ich temat zna wyłącznie z przekazu powodów. Biorąc pod uwagę, że M. J. jest córką powodów trudno uznać jej relacje opartą na twierdzenia rodziców, które przyjmuje za prawdziwe, za obiektywny przekaz rzeczywistego przebiegu konfliktów. Z tych samych przyczyn Sąd odmówił wiary zeznaniom tego świadka w części, w której M. J. twierdziła, że K. Z. (3) został wyrzucony przez pozwaną z domu. Niezależnie od faktu, że córka powodów nie była naocznym świadkiem konfliktów między pozwaną i jej synem, to przy bardziej wnikliwym przesłuchaniu stwierdziła, że sam K. podjął decyzje o wyprowadzce od matki, która źle go traktowała.

Rozważania prawne:

Powództwo w tej sprawie oparte zostało na podstawie faktycznej, która uzasadnia jego ocenę w oparciu o art. 405 kc w zw. z art. 898 § 2 kc. Warunkiem skuteczności roszczenia powodów jest odwołanie darowizny, którego skuteczność należy ocenić na podstawie art. 898 § 1 kc.

Na gruncie dokonanych ustaleń faktycznych należało uznać, że nie została spełniona przesłanka rażącej niewdzięczności obdarowanej, od zaistnienia której uzależniona jest możliwość odwołania darowizny już wykonanej. W orzecznictwie i doktrynie od lat ugruntowane jest stanowisko, że do odwołania darowizny nie jest wystarczająca niewdzięczność okazywana przez obdarowanego darczyńcom lub ich bliskim, ale szczególna jest postać, wyrażająca się

użyciem przymiotnika „rażąca”. Z tych względów przesłanka ta będzie spełniona jedynie w szczególnych przypadkach ocenianych w każdej sprawie indywidualnie i na szerszym tle stosunków panujących między zainteresowanymi podmiotami. Rażąca niewdzięczność musi być przede wszystkim działaniem samego obdarowanego podejmowanym świadomie i celowo skierowanym przeciwko obdarowanemu lub jego bliskim z zamiarem ich pokrzywdzenia. Poza ewidentnymi przypadkami przestępstw popełnianych przez obdarowanego, z czym nie mamy w tej sprawie do czynienia, ocena zachowania pozwanej nie może być oderwana od całokształtu relacji rodzinnych.

Nie ulega wątpliwości, że między stronami istnieje bardzo głęboki konflikt datujący się co najmniej od 2009 roku, którego źródłem jest rozpad małżeństwa pozwanej i syna powodów oraz ekonomiczne następstwa tego faktu. Jak wynika z ustaleń dokonanych w tym procesie oraz wcześniejszych postępowaniach toczących się odnośnie spornej nieruchomości, w konflikcie tym nie ma strony, która jest tylko ofiarą. Trudno też oprzeć się wrażeniu, że zasadniczym źródłem konfliktu jest fakt, że wskutek rozpadu małżeństwa D. Z. powodowie utracili bezpowrotnie kontrolę nad majątkiem, który stworzyli, a następnie podarowali jego ówczesnej żonie. Dodatkowym elementem, który zaognił ten konflikt było pojawienie się w życiu pozwanej innego mężczyzny, który zamieszkał na spornej nieruchomości. W takiej sytuacji można zrozumieć rozgoryczenie powodów, którzy czują się zawiedzeni, gdyż na części ich majątku, z której usunięty został ich syn, zamieszkał obcy człowiek. Warto zwrócić uwagę, że wskazana okoliczność jest w istocie głównym motywem akcji podejmowanych przez powodów, czemu wyraz dała sama W. Z., która w trakcie wyjaśnień składanych na ostatniej rozprawie przyznała wprost, że nie może patrzeć, jak obcy facet chodzi po posesji, którą ona kupiła (k 199 - protokół rozprawy - 1h 32 min.)

Dla Sądu nie ulega w tej sytuacji wątpliwości, że sytuacje konfliktowe nie były efektem celowego działania pozwanej nakierowanego na dokuczenie powodom, ale były elementem szerszych relacji rodzinnych, w których powodowie czuli się stroną poszkodowaną majątkowo.

Biorąc pod uwagę powyższe nie sposób uznać, że poszczególne incydenty, do których niewątpliwie dochodziło, stanowiły przejaw rażącej niewdzięczności pozwanej wobec powodów. Nota bene, w sprawie nie przedstawiono jednoznacznych dowodów wskazujących na inicjowanie jakichkolwiek działań przez I. Z. lub prowokowanie przez pozwaną nieprzyjaznych zachowań teściów. Wszystkie relacje na ten temat pochodzą od osób bezpośrednio zaangażowanych w konflikt rodzinny. Znamienne jest przy tym, że żaden ze świadków nie potrafił zrelacjonować od czego zaczynają się awantury między stronami i kto jest w tych sytuacjach sprawcą konfliktów. Używanie w takich sytuacjach określeń obelżywych pod adresem adwersarza stanowi w relacjach między stronami niemalże normę od wielu już lat i zachowanie takie występujące po stronie I. Z. trudno uznać za rażące. Jedynym zdarzeniem wykazanim w tym procesie, w trakcie którego doszło do incydentu związanego z naruszeniem nietykalności powoda było pchnięcie K. Z. (1) w przemę piachu. Jednakże i ten przypadek nie może być rozpatrywany w oderwaniu od kontekstu, tzn. trwającego od wielu lat konfliktu. Nawet sam powód nie potrafił dokładnie przedstawić co się wówczas wydarzyło. Natomiast z jego relacji można wnosić, że wykazał nadmierne zainteresowanie tym, co pozwana rozbija na swojej nieruchomości, co mogło sprowokować reakcję strony przeciwnej. Biorąc pod uwagę trwający od wielu lat konflikt, można sobie wyobrazić, że zachowanie K. Z. (1) sprowokowało awanturę, której punktem kulminacyjnym było owo nieszczęsne popchnięcie.

Za przejaw rażącej niewdzięczności nie może być uznawane opuszczenie nieruchomości przez syna powodów. Jak wynika z ustaleń, nastąpiło to po awanturze zakończonej interwencją policji, zaś samo zdarzenie było jednym z elementów konfliktu między byłymi małżonkami, dotyczącego także kwestii majątkowych. Nie został również udowodniony zarzut rażącej niewdzięczności pozwanej wobec syna K.. Z relacji świadków wynika bowiem, że on sam podjął decyzję o wyprowadzce, zaś jej powodem było złe traktowanie przez matkę. Znamienne jest też, że nikt nie potrafił dokładnie opisać na czym owo złe traktowanie polegało, zaś najmocniejszym zarzutem było wyzywanie syna przez pozwaną. Niezależnie od powyższego, w obu przypadkach mamy do czynienia ze zdarzeniami, które miały miejsce w lutym 2016 roku, a więc niespełna dwa lata przed złożeniem oświadczenia o odwołaniu darowizny. Do tego czasu uprawnienia do złożenia takiego oświadczenia wygasło – art. 899 § 3 kc.

Przejawem rażącej niewdzięczności nie jest też przyjmowanie przez pozwaną alimentów zasądzonych na rzecz K. od syna powodów, także w okresie po wyprowadzce małoletniego.

Przejawem rażącej niewdzięczności nie jest też faktyczne niewykonywanie przez powodów przysługującego im prawa dożywotniego użytkowania nieruchomości. Przede wszystkim na uwagę zasługuje fakt, że darczyńcy nigdy tego prawa nie wykonywali i z uwagi na bardzo ogólne określenie jego zakresu w umowie i brak jakichkolwiek uzgodnień między stronami, trudno byłoby nawet ustalić na czym realizacja tego prawa miałaby polegać. Biorąc pod uwagę stopień nasilenia konfliktu między stronami oraz czas jego trwania, trudno sobie wyobrazić, aby pozwana i powodowie byli w stanie koegzystować na przedmiotowej nieruchomości. W takiej sytuacji nie sposób zarzucić pozwanej, że w sposób rażąco narusza prawa powodów, którymi obciążona jest jej nieruchomość.

Jedynym zdarzeniem, które można byłoby kwalifikować jako przejaw rażącej niewdzięczności było skierowanie przeciwko byłemu mężowi, a zwłaszcza przeciwko teściowi, oskarżenia o popełnienie przestępstwa uszkodzenia instalacji elektrycznej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że I. Z. nie miała żadnych racjonalnych podstaw po temu, zatem jej zachowania nie można oceniać jako korzystania z przysługujących środków ochrony prawnej. Z kolei samo oskarżenie o przestępstwo godzi w podstawowe dobra osobiste osoby pomówionej i może wiązać się nie tylko z negatywnymi odczuciami, ale także poważnymi konsekwencjami dla pomówionego. Jednakże w tym przypadku skuteczność odwołania darowizny jest wykluczona ze względu na upływ terminu z art. 899 § 3 kc. Jak wynika z zeznań powoda, K. Z. (1) dowiedział się o skierowaniu podejrzenia na niego i syna podczas pierwszego przesłuchania w sprawie tego przestępstwa. Jak wynika z załączonych akt karnych, czynność ta odbyła się 10 stycznia 2017 roku i było to jedyne przesłuchanie powoda w tej sprawie. Natomiast pierwsze pismo zawierające oświadczenie o odwołaniu darowizny zostało sporządzone przez pełnomocnika powodów 23 stycznia 2018 roku, a więc już po upływie roku. Ponieważ termin z art. 899 § 3 kc ma charakter prekluzyjny, bez znaczenia jest nieznaczące jego przekroczenie, ani przyczyna takiego stanu rzeczy. Z upływem 10 stycznia 2018 roku uprawnienie powodów do odwołania darowizny z powołaniem się na fałszywe oskarżenie wygasło.

Mając powyższe na względzie należało uznać, że oświadczenie powodów o odwołaniu darowizny było bezskuteczne, co powoduje oddalenie powództwa jako bezzasadnego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc obciążając powodów jedynie częścią kosztów procesu poniesioną przez pozwaną, mimo oddalenia powództwa. Szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie tej instytucji to przede wszystkim skomplikowane relacje między stronami, które ze względu na wiek powodów mogą usprawiedliwiać ich poczucie pokrzywdzenia przez synową, a nadto sytuacja majątkowa i dochodowa powodów.